

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobkyně: **O. H.**
narozená X, státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupena advokátkou Mgr. Alenou Holubkovou
sídlem Revoluční 13, Praha

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2020, č. j. X

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Průběh správního řízení

1. Žalobkyně podala dne 19. 10. 2020 žádost o udělení mezinárodní ochrany.
2. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu dne 22. 10. 2020 žalobkyně sdělila, že je ukrajinské národnosti a státní příslušnosti, je schopna se dorozumět rusky a ukrajinsky a je pravoslavná křesťanka. Nikdy nebyla členkou žádné politické strany a hnutí a o politiku se nezajímá. Je vdaná a její manžel žije na Ukrajině. Uvedla, že děti nemá. Ve vlasti naposledy žila v obci S. v Zakarpatské oblasti. Je zcela zdravá a nemá žádná omezení. Uvedla, že Českou republiku navštívila opakovaně (10 dní u kamarádky v červnu 2019, pak od listopadu 2019 do února 2020). Naposledy vycestovala z Ukrajiny do České republiky dne 22. 7. 2020. O mezinárodní ochranu požádala z toho důvodu, že dne 12. 7. 2020 si její manžel našel novou ženu a o den později žalobkyni zbil. Musela kvůli tomu do nemocnice, kde byla do 21. 7. 2020. Incident v nemocnici řešila s policií. Z toho důvodu se rozhodla odjet do České republiky. Uvedla, že jiné důvody nemá.
3. V rámci pohovoru k podané žádosti, konaného dne 22. 10. 2020, žalobkyně uvedla, že kromě napadení ze strany manžela neměla na Ukrajině žádné problémy. Manžela nechala na Ukrajině a utekla do České republiky, protože se ho bojí. Kamarádka jí řekla, že manžel ji (žalobkyni) zabije. Incident žalobkyně řešila s policií, která za ní přišla do nemocnice. Všechno jim popsala a něco podepsala. V nemocnici jí dne 21. 7. 2020 řekli, že může jít domů. Žalobkyně zavolala kamarádce a ta jí poradila, ať se domů nevrací a pomohla jí odjet z Ukrajiny. Žalobkyně neví, jak policejní vyšetřování dopadlo. Myslí si však, že policie to nijak nevyřeší, neboť její manžel má hodně kontaktů a stejně by mu nikdo nic nedokázal. Žalobkyně si vybrala odcestování právě do České republiky na základě rady kamarádky. Žalobkyně zde má hodně kamarádek. Účelem jejích předešlých cest nebylo nic konkrétního, pouze návštěva kamarádek. Uvedla, že požádala o mezinárodní ochranu nyní, protože pokud by zde zůstala déle, byla by vyhoštěna. Na Ukrajinu se nechce vracet. Od svého příjezdu (v červenci 2020) se kamarádce starala o domácnost, když ta chodila do práce. Dále žalobkyně uvedla, že své potíže by nemohla řešit přestěhováním do jiné části země. Bojí se totiž, že by ji manžel našel a zničil ji. Chtěl by se jí třeba pomstít za to, že jej nahlásila na policii. Na Ukrajině žila pouze v obci S., byla ženou v domácnosti a její manžel vydělával. Na Ukrajině nikdy neměla žádné problémy krom incidentu s manželem, a to ani z důvodu své rasy, národnosti, náboženství, pohlaví či příslušnosti k sociální skupině.
4. Součástí správního spisu je dokument ze dne 19. 8. 2019 nazvaný *Ukrajina: Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhém pobytu v zahraničí* a dokument ze dne 8. 8. 2020 nazvaný *Ukrajina: Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu, stav: srpen 2020*.
5. Žalovaný shora uvedeným rozhodnutím ze dne 18. 12. 2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl žádost žalobkyně podle §16 odst. 2 zákona o azylu jako zjevně nedůvodnou. Připomněl, že Ukrajina (s výjimkou Krymu a částí Doněcké a Luhanské oblasti) je ve smyslu vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o

dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 328/2015“) bezpečnou zemí původu. Sama žalobkyně prohlásila, že na Ukrajině nikdy neměla žádné problémy se státními složkami. Žalovaný shledal, že na základě informací o politické situaci na Ukrajině, stavu dodržování lidských práv a výpovědí žalobkyně lze v jejím případě Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, podle nějž je v případech žadatelů pocházejících z bezpečné země původu na nich, aby prokázali, že právě v jejich případě onu zemi za bezpečnou považovat nelze. Břemeno tvrzení a důkazní tak spočívá na nich. Žalobkyně přitom sama uvedla, že s ukrajinskými státními orgány nikdy neměla žádné problémy. Žalobkyně tak neprokázala, že by v jejím případě nebylo možno Ukrajinu za bezpečnou zemi považovat. V případě jakýchkoli problémů v zemi původu má možnost ochrany tamních kompetentních orgánů. Obávám žalobkyně, že by ji policie neochránila před mstou jejího manžela, žalovaný nepřisvědčil. Žalobkyně se nezajímala o výsledek policejního šetření a nepokusila se hledat místo, kam by se mohla odstěhovat, nýbrž rovnou po propuštění z nemocnice opustila Ukrajinu. Svá rozhodnutí zakládá pouze na radách kamarádky, jak ostatně sama uvedla. Žalovaný konstatoval, že k legalizaci pobytu na území ČR slouží zákon o pobytu cizinců, nikoliv institut mezinárodní ochrany.

Shrnutí žaloby

6. Žalobkyně v žalobě nejprve uvedla, že žalovaný měl vyjít z aktuálních informací o zemi původu a zjistit skutečný stav věci. Uvedla, že o mezinárodní ochranu požádala z toho důvodu, že jí na Ukrajině hrozí vážné nebezpečí, ohrožení života či lidské důstojnosti kvůli probíhajícímu válečnému konfliktu. Na Ukrajině dochází k masovému porušování lidských práv, zastrasování a pronásledování odpůrců ruské a ukrajinské politiky. Na Ukrajině se také dostaly k moci morální zrůdy, sadisté a vrazi, kteří k dosažení svých cílů obětují prostý ukrajinský lid. Z informací mezinárodních organizací plynou informace o porušování lidských práv. Žalobkyně se bojí o svůj život, neboť bezpečnostní situace se zhoršuje.
7. Na výzvu soudu následně žalobu doplnila. Úvodem doplnění uvedla, že žalovaný napadeným rozhodnutím porušil § 2 odst. 1 a odst. 3, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).
8. Žalobkyně dále uvedla, že žalovaný nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nezohledňuje vlastní shromážděné podklady, kdy zejména stran úvah o humanitárním azylu a doplňkové ochraně je napadené rozhodnutí nekoherentní, navíc zlehčuje informace poskytnuté žalobkyní v rámci pohovoru. Žalovaný je povinen obavy žalobkyně hodnotit v kontextu celkové situace na Ukrajině, vzít v potaz atmosféru, jež tam panuje a přihlédnout ke všem okolnostem v její prospěch a podrobně zjištěné skutečnosti zhodnotit. Teprve na základě hlubšího rozboru situace je možné zhodnotit naplnění důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobkyně poukázala na obsah nespecifikovaných zpráv mezinárodních organizací, z nichž má plynout, že na Ukrajině panuje problematická situace v oblasti ochrany lidských práv.

9. Žalobkyně se domnívá, že neobstojí odůvodnění žalovaného o bezpečném návratu do země. Žalovaný nevzal v potaz možné nebezpečí, kterému by žalobkyně mohla být vystavena ze strany ukrajinských orgánů činných v trestním řízení, které jsou spojeny s jejím manželem.
10. Dále odkázala na judikaturu NSS, z níž plyne, že správní orgán je povinen vycházet ze skutečností v neprospěch, ale i ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. Po provedeném dokazování podle žalobkyně není možné přijmout závěr, že žalobkyně nesplňuje důvody k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný se tedy měl věci podrobněji zabývat a neopomíjet žalobkyní tvrzené skutečnosti a negativní informace o zemi původu. Poukázala také na to, že stát je odpovědný za řádné zjištění reálií o zemi původu. Má za to, že pokud nelze určité tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu vyvrátit, je správní orgán povinen z něj vycházet.
11. Závěrem uvedla, že s ohledem na uvedené považuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a pro nedostatečné zjištění skutkového stavu.

Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný k žalobě uvedl, že námitky žalobkyně neprokazují nezákonnost napadeného rozhodnutí a nepovažuje je za oprávněné. Odkázal na obsah správního spisu a uvedl, že postupoval zcela v souladu se zákonem i správním řádem. Uvedl, že se žádostí žalobkyně odpovědně zabýval a posoudil ji řádným postupem v souladu s § 16 odst. 2 zákona o azylu. Zopakoval, že Ukrajina s výjimkou některých částí jejího území je považována za bezpečnou zemi původu a žalobkyni se nepodařilo prokázat, že ve vztahu k její osobě by tomu tak nebylo. V průběhu řízení vyšlo najevo, že žalobkyně neopustila Ukrajinu z žádného důvodu, který by byl relevantní z hlediska mezinárodní ochrany a její obavy z návratu nelze považovat za opodstatněné ve smyslu § 12 a § 14a zákona o azylu. V průběhu řízení bylo také objasněno, že důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je legalizace pobytu žalobkyně na území České republiky. Uvedl také, že vycházel z aktuálních informací a podařilo se mu zjistit skutkový stav způsobem, který mu umožňoval vydat ve věci rozhodnutí. Dále uvedl, že se důvody žalobkyně k podání mezinárodní ochrany řádně zabýval, avšak neshledal je relevantními z hlediska mezinárodní ochrany. Co se týče potíží žalobkyně s manželem, zopakoval, že měla možnost obrátit se na ukrajinské státní orgány. S ohledem na skutečnosti, jež uvedla, nelze dospět k závěru, že by jí tyto orgány neposkytly dostatečnou pomoc. Závěrem uvedl, že na Ukrajině neprobíhá tzv. totální konflikt a Zakarpatská oblast, z níž žalobkyně pochází, není konfliktem na východě země přímo dotčena. Je také pod kontrolou ukrajinské centrální vlády. Následně také žalobkyni doporučil, aby svou situaci řešila prostřednictvím institutů dle zákona o pobytu cizinců. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Posouzení věci krajským soudem

13. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.

14. Soud se předně zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů, neboť taková vada by bránila jeho meritornímu přezkumu. Tato námitka byla vznesena velmi obecně, a tak soud taktéž toliko obecně konstatuje, že napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným neshledal. Žalovaný dospěl v napadeném rozhodnutí k srozumitelně učiněnému závěru, že žalobkyně neprokázala, že Ukrajinu nelze považovat v jejím případě za bezpečnou zemi původu. Žalovaný připomněl, že žalobkyně sama uvedla, že neměla žádné problémy se státními orgány. Pokud jde o napadení ze strany manžela, tam žalovaný konstatoval, že měla možnost využít ochrany příslušných orgánů v zemi původu, což také učinila. Takto podané odůvodnění je z hlediska přezkoumatelnosti postačující.
15. Žalobkyně dále obecně namítla, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav a vycházel z neaktuálních podkladů, které dostatečně nehodnotil v kontextu celkové situace na Ukrajině. Žalovaný vyšel ze dvou podkladů (viz odst. 4 tohoto rozsudku). Oba dokumenty komplexně pojednávají o situace na Ukrajině. Jeden je ze srpna 2019 (Ukrajina: Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, což je problematika přímo dopadající na situaci žalobkyně) a druhý ze srpna 2020 (Hodnocení Ukrajiny jako bezpečné země původu). Žalovaný vydal napadené rozhodnutí v prosinci 2020, soud tak považuje uvedené podklady za dostatečně aktuální. Ostatně žalobkyně nijak konkrétně netvrdila a neprokazovala, v jakém ohledu jsou uvedené podklady zastaralé a již neodpovídají skutečnosti.
16. Žalobkyně dále uvedla, že žalovaný nesprávně vyhodnotil důvodnost její žádosti. Nedostatečně se zabýval situací, proto nemohl řádně vyhodnotit, zda by žalobkyni neměla být udělena mezinárodní ochrana podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Dále také nesprávně vyhodnotil důvodnost její žádosti ve vztahu k humanitárnímu azylu (§ 14 zákona o azylu) a doplňkové ochraně (§ 14a zákona o azylu).
17. V tomto ohledu soud připomíná, že Ukrajina (s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů) je podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 na seznamu zemí, které Česká republika považuje za bezpečné.
18. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud například v usnesení ze dne 15. 1. 2021, č. j. 7 Azs 301/2020 - 36: „*Oproti jiným azylovým řízením je u řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůrazněno důkazní břemeno žadatelů. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Shodný závěr Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS: „Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu [pozn. soudu - dnes písm. k)] a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodnosti žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...) [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2]. Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle §*

12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.“

19. V nyní posuzované věci tedy bylo primárně na žalobkyni, aby prokázala, že v jejím případě presumpce bezpečné země neplatí. Žalobkyně dle svých tvrzení ve správním řízení neměla ve vlasti žádné problémy se státními orgány, ale s bývalým manželem, který ji měl zbít. Žalobkyně se sice obrátila na tamní policii, avšak nevyčkala na výsledek šetření a odcestovala do České republiky. To zdůvodnila nedůvěrou vůči ukrajinským orgánům a obavami z reakce manžela. Soud toto obecné zdůvodnění neakceptuje. Zaprvé, samotná subjektivní nedůvěra žadatele o mezinárodní ochranu k orgánům země původu není relevantním důvodem pro nedostatečné využití jejich ochrany (srov. usnesení NSS ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 - 23, ze dne 12. 11. 2020, č. j. 7 Azs 121/2020 - 24, odst. 9, či ze dne 19. 11. 2019, č. j. 7 Azs 143/2020 - 45, odst. 10). Bylo na žalobkyni, aby vysvětlila a prokázala, že v jejím případě nebylo možné považovat policejní vyšetřování za účinný prostředek k její ochraně. Žalobkyně však toliko obecně poukázala na kontakty manžela, což ale nijak nekonkretizovala, nezajímala se o výsledek vyšetřování a ničím nedoložila, že ona neměla přístup k efektivní ochraně tamních orgánů (srov. rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2020, č. j. 53 Az 16/2019 - 30, odst. 25). Neunesla tedy své důkazní břemeno a neprokázala, že Ukrajinu v jejím případě nelze považovat za bezpečnou zemi. Pro úplnost soud konstatuje, že stejně tak přesvědčivě nevysvětlila, proč nemohla svoji situaci řešit v zemi původu tzv. vnitřním přesídlením, tedy fakticky odstěhováním se od manžela (k tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2020, č. j. 9 Azs 340/2019 - 102, bod 14).
20. Dle § 16 odst. 3 zákona o azylu jsou-li důvody pro zamítnutí žádostí o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a § 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádostí o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odst. 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečností svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Za této situace se žalovaný nebyl povinen zabývat otázkou naplnění důvodů pro udělení jakékoliv z forem mezinárodní ochrany, včetně humanitárního azylu či doplňkové ochrany, na které žalobkyně poukazuje v žalobě.
21. Co se týče obav žalobkyně z války na Ukrajině, žalobkyně ve správním řízení nic takového neuváděla. Naopak výslovně uvedla, že na Ukrajině nikdy žádné problémy, vyjma konfliktu s manželem, neměla. Toto žalobní tvrzení je tak zjevně rozporné s jejími tvrzeními ve správním řízení. Dále lze připomenout konstantní judikaturu NSS, například v podobě usnesení ze dne 19. 1. 2021, č. j. 6 Azs 286/2020 - 43, podle něhož „*boje lokalizované pouze v určitých částech Ukrajiny nelze považovat za tzv. totální konflikt. Probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy.*“ Žalobkyně žije v Zakarpatské oblasti, tedy v bezpečné části země ve smyslu vyhlášky č. 328/2015 Sb., a nijak nekonkretizuje a neprokazuje, jak se jí konflikt soustředěný do východní Ukrajiny dotýká. Ani touto obecnou námitkou tedy nemůže unést důkazní břemeno, že v jejím případě Ukrajinu za bezpečnou zemi původu považovat nelze.

22. Pokud jde o výčet právních předpisů v úvodu žaloby, které měl žalovaný porušit, v této souvislosti žalobkyně neuvádí žádná konkrétní tvrzení ani argumentaci, nejedná se tak o samostatně projednatelný žalobní bod (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58).
23. Soud dospěl z výše uvedených důvodů k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji dle § 78 odst. 7 zákona s. ř. s. zamítl.
24. O nákladech řízení účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť nebyla procesně úspěšná. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 9. září 2021

Karel Ulík, v. r.
samosoudce